

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potenciale za trajnostni razvoj v okviru EU.

Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi Integral Green Slovenia (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

DRUGI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 8. nadaljevanje

31. 1. 2018

8. Vrednote kot temelj trajnostnega gospodarjenja – tudi v Egiptu in Sloveniji

Po šestih praktičnih načelih za soočanje z globalnimi in lokalnimi izzivi (6. nadaljevanje) smo se v [sedmem nadaljevanju](#) osredotočili na vrednote¹. Spoznali smo, da so v povezavi z drugimi načeli prispevale k razvoju teoretske misli in svetovno priznanih praktičnih primerov trajnostnega gospodarjenja: Muhammada Yunusa in Banke Grameen, E. F. Schumacherja, združenega podjetja Mondragon in očeta Arizmendija, Banke Triodos (z vsemi smo se srečali že v I. tednu Integralne serije, v 3. in 4. nadaljevanju).

Tokrat si bomo ogledali SEKEM, trajnostno skupnost-podjetje v egiptovski puščavi, svetovno uspešno biodinamsko poljedelstvo², ki ga je ustanovil in do lanskega leta vodil dr. Ibrahim Abouleish³. V mlajših letih

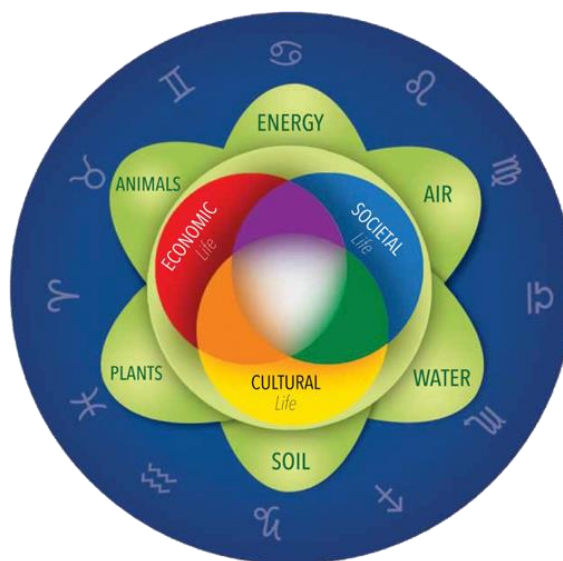
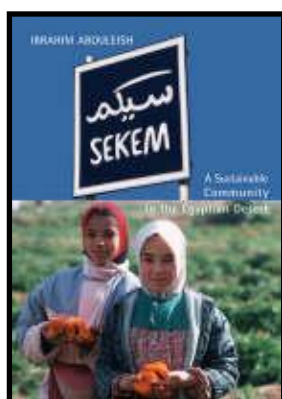
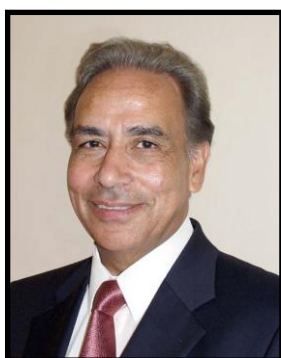
¹ Načelo 4: Brez etičnih temeljev človek ni Človek, gospodarstvo in družba pa ne (moreta biti) trajnostna.

² Več o SEKEM-u na <http://www.sekem.com/>, odličen video na <http://www.youtube.com/watch?v=5zzRtFCvI0I>, v slovenščini pa imamo članek z naslovom *Rajski vrt v puščavi* (Edita Žugelj, Pomagaj si sam, 18. 4. 2014, str. 44 – 45).

je bil študent, profesor in raziskovalec na nam bližnji graški univerzi v Avstriji. Filozofske osnove tega modela predstavljajo zlitje zmernega islama in Steinerjeve antropozofije⁴: slednja je tudi nam blizu, zlasti v vzgoji in izobraževanju (Waldorfski vrtci in šole) in kmetijstvu (biodinamika).

Za poslovni model 21. stoletja, ki združuje komercialni, tržni uspeh s socialnim in družbenim razvojem, je dr. Ibrahim Abouleish skupaj z egiptovsko skupnostjo - podjetjem SEKEM leta 2003 prejel alternativno Nobelovo nagrado (Right Livelihood Award)⁵. Navdahnjen z vizijo cvetoče oaze (rajskega vrta) sredi puščave, je SEKEM ustanovil leta 1977 kot biodinamsko poljedelstvo na 70 hektarjih najbolj nerodovitne zemlje sredi egiptovske puščave, severovzhodno od Kaira, in od tedaj se je razvilo v uspešno in razvejano mednarodno podjetje s približno 2.000 zaposlenimi.

Ibrahim Abouleish je bil rojen leta 1937 v Egiptu. Študij kemije in medicine je začel z 19 leti na Tehniški univerzi v nam bližnjem Gradcu v Avstriji, leta 1961 je zaključil študij kemijske tehnologije, leta 1969 pa doktoriral iz farmakologije. Na tem področju je postal ugleden raziskovalec in pridobil več patentov za nova zdravila. Vključil se je v nemško kulturo in se med drugim poglobil v antropozofijo Rudolfa Steinera, ob tem pa ostal veren musliman. Ko je leta 1975 obiskal domovino, ga je pretresla njena obubožanost – revščina, prenaseljenost, okoljska degradacija, neustrezno šolstvo in zdravstvo ... Sledil je »klicu Alaha«, se odrekel uspešni vodstveni karieri v farmakologiji in se dve leti kasneje vrnil v muslimanski, sicer v verskem smislu zelo okosteneli Egipt. Razvil je svojstveno filozofijo, ki predstavlja zlitje prenovljenega islama in antropozofije in mu je omogočila trajnostno revitalizirati tako zemljo kot širšo skupnost, v kulturnem in družbenem smislu.⁶ Simbolno je izražena v trajnostni roži (slika), ki združuje gospodarsko, družbeno in kulturno življenje. Tako je nastal eden najbolj obetavnih družbeno-ekonomsko-kulturnih eksperimentov, ki je tudi odličen primer trajnostnega, sonaravnega razvoja. Prav gotovo je k temu uspehu pomembno prispevalo tako naravoslovno-tehnično in biomedicinsko znanje kot »alternativno«⁷ védenje iz biodinamike, pridobljeno v Evropi.

Slike: dr. Ibrahim Abouleish, naslovnica njegove knjige o SEKEM-u, trajnostna roža SEKEMA-a⁷

³ Na žalost ga danes ni več med nami.

⁴ Načelo 5: Ne odtrgajmo se od korenin svoje skupnosti! *In hkrati*: Ves svet je naš oder.

⁵ Utemeljitev za nagrado na: <http://www.rightlivelihoodaward.org/laureates/ibrahim-abouleish-sekem/>.

⁶ Izredno močno »out-of-the-box«⁷ razmišljanje in tudi delovanje (1. integralno načelo).

⁷ Vir: <http://www.sekem.com/en/about/sustainability/sustainability-flower/>.

Danes organizacija SEKEM vključuje biodinamične farme, trgovske družbe za proizvodnjo in predelavo živil, kozmetičnih izdelkov, zdravil ter izdelkov iz ekološkega bombaža, sistem vzgoje in izobraževanja (od vrtca do univerze), ki temelji na načelih Waldorfske pedagogike, univerzo in raziskovalni center ter druge družbene dejavnosti. Vrtci in šole so na primer odprti za otroke vseh verskih in etničnih pripadnosti. S skupnim delom so vodstvo in zaposleni ustvarili moderno korporacijo, ki temelji na inovativnih kmetijskih proizvodih, na odgovornosti do družbe in na okoljski trajnosti.

Krovno načelo SEKEM-a je islamski pojem »skrbništva nad Zemljo«: zemlja in tla so nam dani v skupno skrb. Ekonomsko življenje SEKEM-a se prične z »zdravljenjem« prsti z biodinamičnimi metodami. Abouleish izhaja iz predpostavke, da ekološka pridelava izboljšuje agro-bio-diverziteto in ne proizvaja nobenih neuporabnih odpadkov. SEKEM stremi k združitvi materialnega in duhovnega vidika v življenju zaposlenih, kot virih v islamski ekonomiji. Navdih črpa iz duhovnih in naravnih ved, iz religije in umetnosti.

Med številnimi dosežki, ki so odmevali v Egiptu in po svetu, omenimo uspeh pri gojenju ekološkega bombaža: ko so uspeli prepričati egiptovsko ministrstvo za kmetijstvo, da na celotnem območju egiptovskega bombaža (4.000 km²) vpelje ekološke metode za zatiranje škodljivcev, se je v dveh letih poraba pesticidov zmanjšala za 90 %, pridelok bombaža pa povečal za skoraj 30 %. Vizionarski Egipčan dr. Ibrahim Abouleish dokazuje, da je pri iskanju trajnostnih rešitev za sožitje z naravo potrebno vrhunsko naravoslovno in tehnično znanje, hkrati pa je nujno upoštevati druge razsežnosti, družbene in gospodarske vidike, in seveda graditi na vrednotah.

Vizija SEKEM-a, objavljena na njihovi spletni strani⁸, vključuje vrednote trajnostnega razvoja: *Trajnostni razvoj v prihodnost, kjer lahko vsak človek razvije svoj individualni potencial; kjer človeštvo živi skupaj v družbenih oblikah, ki odražajo človeško dostojanstvo; in kjer vsa gospodarska dejavnost poteka v skladu z ekološkimi in etičnimi načeli*⁹. Vrednote, kot so jih opredelili, pa spominjajo na drugo in šesto od naših integralnih načel¹⁰: *V naravi je vsak organizem neodvisen in hkrati sistemsko povezan z drugimi organizmi. Navdahnjeni s temi ekološkimi načeli, ki predstavljajo modrost narave in veselja, si stalno prizadevamo pridobiti in ohraniti skladno ravnovesje med naslednjimi polarnostmi in jih vključiti v naš razvoj: samopotrditev - integracija, širitev - ohranjanje, tekmovanje - sodelovanje, količina - kakovost, suverenost – partnerstvo.*

Prof. Abouleish je navdihnil tudi iskanja trajnostni poti v Sloveniji. Kot prijatelj naše dežele se je udeležil prve mednarodne konference Integralno zeleno gospodarstvo za boljši svet septembra 2013 v Mariboru. O tej konferenci je kratek zapis v knjigi *Integral Green Slovenia*¹¹, ki smo jo ob izidu leta 2016 napovedali z naslednjimi besedami: *25 let je minilo. Številni posamezniki, skupnosti, podjetja, organizacije iz Slovenije so v tem času uspeli doma in tudi po svetu, in to na različnih področjih. Uspeli so s poštenim delom, odgovornostjo do narave in do soljudi. Ob tem, ko so upoštevali pomembna znanstvena spoznanja, so se oprli tudi na modrost in izkušnje naših prednikov. Znali so umno uporabiti in povezati najboljše, kar nudijo Slovenija, Evropa in svet. Postal so svetel zgled, pa ne le v Sloveniji. Od njih se lahko učijo tudi v drugih državah, tudi najbolj razvitih.*

V [3. nadaljevanju](#) Integralne serije smo omenili dve taki odlični praksi iz Slovenije, ki sta podrobneje opisani v naši knjigi in ju lahko postavimo ob bok svetovnim trajnostnim zgledom, kot je SEKEM: Domel in Pipistrel. Obe podjetji, pa tudi številne druge slovenske organizacije in skupnosti (v knjigi smo jih prikazali 20), ob svoji predstavitvi posebej poudarijo vrednote. Domel tako izpostavi: pripadnost, ustvarjalnost in ambicioznost,

⁸ <http://www.sekem.com/en/about/vision-mission/>.

⁹ Načelo 3: Priseganje na »edino zveličavno« ekonomski model je zmeta. Pa še: Ekonomija (ekonomski sistem) mora delovati za vse.

¹⁰ 2. Znanje ne sme ostajati »popredalčkan« in ne sme biti enostransko. 6. Narava je naša največja učiteljica. Naj bo tudi naša prijateljica!

¹¹ Podrobnejša predstavitev knjige na spletni strani <http://www.trans-4-m.com/integral-green-book-series/integral-green-slovenia-2/>.

odgovornost in gospodarnost, spoštovanje in sodelovanje, ter skrb za stranke in zaposlene. Podjetje Pipistrel pa je odlikovanje Republike Slovenije Zlati red za zasluge prejelo ne le za uveljavljanje zmagovite inovativne filozofije, s katero je tudi Slovenijo postavilo med tehnološke velesile, ampak tudi za prispevek k razvoju okolju prijazne tehnologije.

Več o slovenskih dobrih praksah, odgovornih do ljudi in do narave, v naslednjih prispevkih.

Dr. Darja Piciga